

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Ю.Г. Бочарова, В.О. Кошель, Т.В. Кожухова

**ПЕРЕДДИПЛОМНА (ВИРОБНИЧА) ПРАКТИКА ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
292 «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»**

Програма та методичні рекомендації

Ступінь: магістр

Кривий Ріг
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Ю.Г. Бочарова, В.О. Кошель, Т.В. Кожухова

**ПЕРЕДДИПЛОМНА (ВИРОБНИЧА) ПРАКТИКА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
292 «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»**

Програма та методичні рекомендації

Ступінь: магістр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин
Протокол № 17
від “07” червня 2021 р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол №10
від “24” червня 2021 р.

Кривий Ріг
2021

УДК 378.147.091.33-027.22:378.21:005
Б 84

Бочарова, Ю.Г.

Б 84 Переддипломна (виробнича) практика зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»: програма та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітній ступінь: магістр / Бочарова Ю.Г., Кошель В.О., Кожухова Т.В.; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. екон. та міжн. екон. відн. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. – 35 с.

Програма та методичні рекомендації призначені для проходження переддипломної (виробничої) переддипломної (виробничої) практики здобувачами вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» на підприємствах та організаціях України. В методичних рекомендаціях сформульовані ціль та завдання переддипломної (виробничої) практики, визначено і розкрито зміст переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності, форми та методи контролю проходження переддипломної (виробничої) практики, зазначено вимоги до змісту та оформлення звіту, наведена послідовність підведення підсумків переддипломної (виробничої) практики та критерії оцінювання її результатів.

УДК 378.147.091.33-027.22:378.21:005

© Бочарова Ю.Г., Кошель В.О.,
Кожухова Т.В., 2021

© Донецький національний
університет економіки й торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Цілі і завдання переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності	7
2. Організація і керівництво практикою зі спеціальності	7
3. Зміст переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності	9
4. Робоча програма переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності	11
5. Індивідуальні завдання	13
6. Інформаційні джерела	14
7. Форми і методи контролю проходження переддипломної (виробничої) практики	14
8. Критерії оцінки якості практичної підготовки та підведення підсумків переддипломної (виробничої) практики	15
9. Список рекомендованої літератури	17
ДОДАТКИ	21

ВСТУП

Турбулентність зовнішнього середовища, підвищення рівня інтернаціоналізації господарського життя, посилення конкуренції на світових ринках, геоекономічній та геополітичній арені визначають потребу у підготовці фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері міжнародних економічних відносин, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Важливою умовою підготовки конкурентоспроможних фахівців із міжнародних економічних відносин є поєднання теоретичного навчання та практичної підготовки.

Практична підготовка здобувачі вищої освіти Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, які навчаються за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», є невід'ємною складовою частиною освітнього процесу.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» здійснюється у відділах зовнішньоекономічних зв'язків виконавчих органів влади; торгово-промислових палатах; представництвах зарубіжних компаній; підрозділах зовнішньоекономічних зв'язків промислових та торговельних підприємств; спільних підприємствах.

Практична підготовка магістрів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» спрямована на узагальнення і вдосконалення здобутих здобувачами вищої освіти знань практичних умінь та навичок на базі конкретних суб'єктів господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, оволодіння здобувачами вищої освіти професійним досвідом, компетентностями, що необхідні для їх самостійної трудової діяльності, збір матеріалів для написання кваліфікаційної роботи.

Під час проходження переддипломної (виробничої) практики **здобувачі вищої освіти повинні ознайомитися з:**

історією створення та розвитку підприємства (статутними документами, напрямками діяльності тощо);

законодавчими і нормативними документами, які регламентують діяльність підприємства-базу переддипломної (виробничої) практики ;

особливостями технологічних процесів виготовлення продукції або надання послуг (галузь національної економіки, до якої належить господарюючий суб'єкт; опис продукції (послуги), яку підприємство виготовляє (торгує); опис частини загального технологічного процесу);

організаційною структурою підприємства-базу переддипломної (виробничої) практики (схема організаційної структури повинна супроводжуватися описом зв'язків між підрозділами, встановленням функціональних зв'язків із спеціалізованим відділом, що пов'язаний із здійсненням економічної та планової діяльності на підприємстві);

фінансово-економічним станом підприємства-базу переддипломної (виробничої) практики за 4-5 років;

зовнішньоекономічною діяльністю підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики ;

конкурентними позиціями підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики на внутрішньому та зовнішньому ринках, його конкурентним (ринковим) середовищем, загальним зовнішнім середовищем розвитку.

Після проходження переддипломної (виробничої) практики **здобувачі вищої освіти повинні:**

закріпити на практиці та вдосконалити вміння креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій;

закріпити на практиці вміння приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог;

закріпити на практиці та вдосконалити вміння систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин;

закріпити на практиці та вдосконалити вміння оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів;

закріпити на практиці та вдосконалити вміння аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали;

закріпити на практиці та вдосконалити вміння розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження;

закріпити на практиці та вдосконалити вміння імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин

закріпити на практиці та вдосконалити вміння здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності суб'єктів господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках;

закріпити на практиці та вдосконалити вміння та навички презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

1. ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ

Переддипломна (виробнича) практика здобувачів ВО зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» є завершальним етапом практичного навчання.

Метою переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» є узагальнення і вдосконалення практичних умінь та навичок приймати обґрунтовані управлінські рішення на базі конкретних суб'єктів господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Завданнями переддипломної (виробничої) практики є:

- безпосередня практична підготовка здобувачів ВО до самостійної роботи на посадах фахівців відділів зовнішньоекономічної діяльності організацій, поглиблення та закріплення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»;
- формування умінь і навичок роботи за фахом, у т.ч. проведення мікроекономічного та макроекономічного аналізу (як ex-post, так й ex-ante-аналізу), горизонтального, вертикального, коефіцієнтного аналізу фінансово-економічного стану та зовнішньоекономічної діяльності підприємства, набуття досвіду роботи в колективі;
- ознайомлення безпосередньо на підприємстві з технікою, технологією, організацією праці й економікою виробництва;
- збір і підготовка матеріалів до науково-дослідної роботи.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Загальні вимоги до організації та керівництва практикою зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» визначено у Положенні про практичну підготовку здобувачів вищої освіти П ДонНУЕТ 05.02-01-2020.

Відповідальність за організацію, проведення переддипломної (виробничої) практики та контроль її результатів покладається на гаранта освітньої програми.

Здобувачі ВО денної форми здобуття вищої освіти направляються на практику наказом першого проректора Університету, здобувачі ВО заочної форми здобуття вищої освіти – розпорядженням директора навчально-наукового інституту економіки, управління та адміністрування.

Наказом першого проректора про проведення переддипломної (виробничої) практики здобувачів ВО денної форми здобуття вищої освіти або розпорядженням директора ННІ для проведення переддипломної (виробничої) практики здобувачів ВО заочної форми визначається:

- місце та терміни проведення переддипломної (виробничої) практики ;
- контингент здобувачів ВО;
- керівники переддипломної (виробничої) практики від Університету.

Керівниками переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» призначаються науково-педагогічні працівники кафедри економіки та міжнародних економічних відносин.

Викладач-керівник переддипломної (виробничої) практики від кафедри економіки та міжнародних економічних відносин:

- формує індивідуальні завдання переддипломної (виробничої) практики ;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів в Університеті перед виїздом здобувачів ВО на практику: інструктаж про порядок проходження переддипломної (виробничої) практики ; надання практикантам необхідних документів;

- здійснює контроль за виконанням програми переддипломної (виробничої) практики відповідно до строків її проведення;

- надає методичну допомогу здобувачам ВО під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів для звіту;

- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;

- інформує здобувачів ВО про порядок надання звітів про практику;

- приймає захист звітів здобувачів ВО про практику, на підставі чого оцінює результати переддипломної (виробничої) практики здобувачів ВО, атестує їх і виставляє оцінку в індивідуальний план здобувача ВО.

Здобувачі ВО при проходженні переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»:

1) зобов'язані:

- до початку переддипломної (виробничої) практики одержати від керівника переддипломної (виробничої) практики від Університету методичні матеріали та отримати консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- вчасно і в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою переддипломної (виробничої) практики ;

- вивчити й суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку. На початку переддипломної (виробничої) практики здобувачі ВО повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів;

- нести відповідальність за виконану роботу та її результати і показувати приклад свідомого і сумлінного ставлення до праці;

- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з переддипломної (виробничої) практики ;

2) мають право:

- на методичне та організаційне забезпечення переддипломної (виробничої) практики від Університету та бази переддипломної (виробничої) практики ;

- на можливість отримання робочого місця згідно з програмою переддипломної (виробничої) практики ;

- на консультативну допомогу з боку керівників переддипломної (виробничої) практики ;
- на ознайомлення з установчими документами, фінансовою та статистичною звітністю підприємства тощо, якщо ці документи не містять комерційної таємниці підприємства;
- на здорові, безпечні та належні для високопродуктивної роботи умови праці.

3. ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

При проходженні переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» дослідженню підлягають наступні питання:

1. Ознайомлення із історією створення та розвитку підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , вивчення його установчих документів (установчий договір і статут).

На основі ознайомлення із установчими документами підприємства у звіті із переддипломної (виробничої) практики здобувачі вищої освіти мають представити інформацію про найменування підприємства, його мету і предмет діяльності, розмір і порядок утворення статутного капіталу та інших фондів, порядок розподілу прибутків і збитків, про органи управління і контролю, їх компетенцію, про умови реорганізації та ліквідації підприємства, а також інші відомості, пов'язані з особливостями організаційної форми підприємства.

2. Ознайомлення із організаційною структурою підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .

На основі ознайомлення із організаційно структурою підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики здобувачі вищої освіти мають визначити її тип, переваги та недоліки для підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , визначити місце, роль, функціональні зв'язки спеціалізованого відділу, який займається експортно-імпортними операціями чи здійснює управління операціями, які пов'язані з міжнародною господарською діяльністю підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , функції і структура підрозділу зовнішньоекономічної діяльності, розподіл функціональних обов'язків та посадові інструкції працівників відділу, представити дану інформацію у звіті із переддипломної (виробничої) практики .

3. Аналіз та оцінка фінансово-економічного стану підприємства та факторів, що на нього впливають. На основі аналізу та оцінки бухгалтерської звітності (форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати») підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики за 3 роки здобувачі вищої освіти мають у звіті представити результати аналізу абсолютних показників фінансово-економічного стану підприємства, результати горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу (показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності) фінансово-економічного стану підприємства-бази

переддипломної (виробничої) практики, зробити відповідні висновки про ефективність діяльності підприємства. Визначити основні фактори, що впливають на фінансово-економічний стан підприємства.

4. *Аналіз та оцінка зовнішньоекономічної діяльності підприємства та факторів, що на неї впливають.* На основі аналізу та оцінки бухгалтерської звітності (форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати», форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», форма №4 «Звіт про власний капітал», форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності») за 3 роки, інформації, отриманої на підприємстві-базі переддипломної (виробничої) практики, здобувачі вищої освіти мають у звіті представити інформацію про:

- основні напрямки зовнішньоекономічної діяльності підприємства-базі переддипломної (виробничої) практики (види зовнішньоекономічної діяльності, якими займається підприємство, динаміка обсягів експорту та імпорту товарів в різні країни світу, основні тенденції та причини змін, які відбулися, планування експортно-імпоротної програми підприємства, аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, його валютних операцій);

- інвестиційну діяльність підприємства-базі переддипломної (виробничої) практики (загальний обсяг та структуру інвестиційних ресурсів підприємства за останні 3 роки, ступінь залежності від зовнішніх інвестицій, включаючи іноземні, динаміка інвестиційних ресурсів підприємства за останні 3 роки, ефективність інвестицій, включаючи іноземні інвестиції, запровадження новітніх технологій, їх вартість та ефективність);

- особливості співробітництва з іноземними партнерами (форми співробітництва з іноземними партнерами, сфери спільної співпраці, кількість створених робочих місць, вплив на основні техніко-економічні показники роботи підприємства, обсяги та динаміка торгових операцій між партнерами за останні 3 роки, отриманий досвід, інформація, технологія, тощо);

- діяльність на зарубіжних (вітчизняних) ринках (територіальна структура ринків збуту, на яких діє підприємство, вартісні обсяги реалізації на окремих ринках, їх аналіз протягом останніх 3 років, тенденції розвитку та їх причини, аналіз традиційних методів продажу та альтернативних варіантів діяльності на зарубіжних (вітчизняних) ринках, планування обсягів продажу в цілому та по ринках, форми співробітництва з торговими партнерами, договірні взаємовідносини з партнерами, проблеми їх регулювання, проблеми укладання та виконання міжнародних контрактів купівлі-продажу товару з наведенням конкретних прикладів);

- участь у виставках, ярмарках, включаючи міжнародні (цілі, які ставить підприємство, форми участі у ярмарках та виставках, витрати і доходи від участі у виставках, кількість та обсяги договорів, які були укладені на виставках та ярмарках, проблеми, які доводиться вирішувати підприємству під час здійснення даної діяльності).

5. *Аналіз діючої нормативно-правової бази функціонування підприємства, зовнішнього середовища підприємства-базі переддипломної (виробничої) практики (конкурентного середовища та політичних,*

економічних, соціальних, технологічних умов розвитку підприємства). На основі аналізу інформації, отриманої на підприємстві, із глобальної мережі Інтернет, здобувачі вищої освіти проводять PEST-, STEEP-аналіз, SWOT-аналіз, визначають основних конкурентів (внутрішній та міжнародний ринки), основних постачальників, основних споживачів продукції (внутрішній та міжнародний ринки) підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики, визначають бар'єри входу/виходу ринку/ринків, на якому/яких представлено продукцію підприємства, роблять висновки про перспективи та можливі варіанти зміни конкурентних позицій підприємства на зазначеному/зазначених ринку/ринках, у т.ч. й міжнародному/міжнародних.

б. Розробка пропозицій та рекомендації щодо покращення фінансово-економічного стану підприємства, підвищення ефективності його зовнішньоекономічної діяльності, у т.ч. покращення конкурентних позицій. Розроблені пропозиції та надані рекомендації мають ґрунтуватися на виявлених недоліках у роботі підприємства, вивченні кращих практик вирішення аналогічних проблем на українських та іноземних підприємствах.

4. РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Тривалість переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» визначається відповідними навчальними планами.

Задачі та обов'язки здобувачі вищої освіти під час проходження переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Робоча програма переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» підготовки здобувачів вищої освіти

Етапи	Завдання
1	2
1. Організаційні збори	Ознайомлення здобувачів вищої освіти-практикантів із метою, завданнями переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», із календарним планом проведення переддипломної (виробничої) практики, вимогами до написання звіту, обов'язками під час переддипломної (виробничої) практики, видача індивідуальні завдання на виробничу практику, проведення інструктажу з техніки безпеки
2. Знайомство з історією створення та розвитку підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики, вивчення його установчих документів	Ознайомлення із історією розвитку підприємства, установчими документами підприємства, визначення його мети і предмету діяльності, розміру і порядку утворення статутного капіталу та інших фондів, порядку розподілу прибутків і збитків, органів управління і контролю, їх компетенції, умов реорганізації та ліквідації підприємства, а також інших відомостей, пов'язаних з особливостями організаційної форми підприємства

1	2
<p>3. Ознайомлення із організаційною структурою підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .</p>	<p>Ознайомлення із організаційною структурою підприємства, його функціональними підрозділами, визначення типу організаційної структури підприємства, переваг та недоліків для підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , визначення місця, ролі, функціональних зв'язків спеціалізованого відділу, який займається експортно-імпортними операціями чи здійснює управління операціями, які пов'язані з міжнародною господарською діяльністю підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , функцій і структури підрозділу зовнішньоекономічної діяльності, особливостей розподілу функціональних обов'язків та посадові інструкції працівників відділу, представити дану інформацію у звіті із переддипломної (виробничої) практики</p>
<p>4. Аналіз та оцінка фінансово-економічного стану підприємства та факторів, що на нього впливають</p>	<p>Ознайомлення із бухгалтерською звітністю (форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати») підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики за 3 роки, проведення аналізу абсолютних показників фінансово-економічного стану підприємства, проведення горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу (показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності) фінансово-економічного стану підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , формулювання відповідних висновків про ефективність діяльності підприємства; визначення основних факторів, що впливають на фінансово-економічний стан підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .</p>
<p>5. Аналіз та оцінка зовнішньоекономічної діяльності підприємства та факторів, що на неї впливають</p>	<p>Ознайомлення із: 1) основними напрямками зовнішньоекономічної діяльності підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики (види зовнішньоекономічної діяльності, якими займається підприємство, динаміка обсягів експорту та імпорту товарів в різні країни світу, основні тенденції та причини змін, які відбулися, аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, його валютних операцій); 2) його інвестиційною діяльністю (загальний обсяг та структуру інвестиційних ресурсів підприємства за останні 3 роки, ступінь залежності від зовнішніх інвестицій, включаючи іноземні, динаміка інвестиційних ресурсів підприємства за останні 3 роки, ефективність інвестицій, включаючи іноземні інвестиції, запровадження новітніх технологій, їх вартість та ефективність); 3) особливостями співробітництва з іноземними партнерами (форми співробітництва з іноземними партнерами, сфери спільної співпраці, кількість створених робочих місць, вплив на основні техніко-економічні показники роботи підприємства, обсяги та динаміка торгових операцій між партнерами за останні 3 роки, отриманий досвід, інформація, технологія, умови ІНКОТЕРМС, які найчастіше застосовуються тощо); 4) особливостями діяльності підприємства-бази</p>

	<p>переддипломної (виробничої) практики на зарубіжних (вітчизняних) ринках (територіальна структура ринків збуту, на яких діє підприємство, вартісні обсяги реалізації на окремих ринках, їх аналіз протягом останніх 3 років, тенденції розвитку та їх причини, аналіз традиційних методів продажу та альтернативних варіантів діяльності на зарубіжних (вітчизняних) ринках, планування обсягів продажу в цілому та по ринках, форми співробітництва з торговими партнерами, договірні взаємовідносини з партнерами, проблеми їх регулювання, проблеми укладання та виконання міжнародних контрактів купівлі-продажу товару з наведенням конкретних прикладів) та ін.</p>
<p>6. Аналіз діючої нормативно-правової бази функціонування підприємства, зовнішнього середовища підприємства-базис переддипломної (виробничої) практики (конкурентного середовища та політичних, економічних, соціальних, технологічних умов розвитку підприємства)</p>	<p>Проведення PEST- або STEEP-аналізу, SWOT-аналізу підприємства-базис переддипломної (виробничої) практики, визначення основних конкурентів, основних постачальників, основних споживачів продукції підприємства-базис переддипломної (виробничої) практики, визначення бар'єрів входу/виходу ринку/ринків, на якому/яких представлено продукцію підприємства, формулювання висновків про перспективи та можливі варіанти зміни конкурентних позицій підприємства на зазначеному/зазначених ринку/ринках, у т.ч. й міжнародному/міжнародних.</p>
<p>7. Розробка пропозицій та рекомендацій щодо покращення фінансово-економічного стану підприємства, підвищення ефективності його зовнішньоекономічної діяльності, у т.ч. покращення конкурентних позицій.</p>	<p>Надання обґрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо покращення фінансово-економічного стану підприємства, підвищення ефективності його зовнішньоекономічної діяльності, у т.ч. покращення конкурентних позицій, виходячи із виявлених недоліків у діяльності підприємства, кращих практик вирішення аналогічних проблем на українських та іноземних підприємствах.</p>
<p>8. Збір та систематизація матеріалів для виконання індивідуальних завдань</p>	<p>Формування інформаційної бази для виконання індивідуального завдання, оформлення списку використаних джерел</p>
<p>9. Виконання індивідуального завдання</p>	<p>Виконання та оформлення індивідуального завдання</p>
<p>10. Підготовка звіту з переддипломної (виробничої) практики (у розширеній та анованій формах)</p>	<p>Систематизація отриманих матеріалів та результатів переддипломної (виробничої) практики, формулювання висновків про фінансово-економічне становище підприємства-базис переддипломної (виробничої) практики, особливості та ефективність його зовнішньоекономічної діяльності, напрямки подальшого розвитку та підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності, у т.ч. покращення конкурентних позицій.</p>

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання розробляється керівником переддипломної (виробничої) практики від кафедри економіки та міжнародних економічних відносин і видається кожному здобувачу вищої освіти у перед виїздом на практику.

Метою індивідуального завдання є:

- набуття здобувачами ВО навичок самостійної роботи зі збору, обробки практичного матеріалу та узагальнення її результатів шляхом підведення підсумків та внесення пропозицій;
- стимулювання прагнень здобувачів ВО до науково-дослідної роботи;
- формування власної думки при оцінці конкретних господарських або виробничих ситуацій, економічних явищ та процесів та прийнятті управлінських рішень.

Тематика індивідуальних завдань формується відповідно до тематики науково-дослідних робіт кафедри економіки та міжнародних економічних робіт, особистих наукових інтересів здобувачів вищої освіти (орієнтовна тематика наведена у додатку А).

Здобувач вищої освіти, який не має індивідуального завдання, до переддипломної (виробничої) практики не допускається. Відповідальність за завчасне отримання індивідуального завдання покладається на здобувачів вищої освіти.

Виконане індивідуальне завдання, оформлене згідно даних Методичних рекомендацій, включається до звіту.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Для досягнення мети переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності складання звіту здобувач вищої освіти має використовувати такі джерела інформації:

1. Законодавча та нормативна база України.
2. Установчі документи підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .
3. Організаційна структура підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .
4. Положення про структурні підрозділи, у першу чергу відділ зовнішньоекономічної діяльності підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .
5. Посадові інструкції фахівців структурних підрозділів, у першу чергу фахівців економічної служби підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики .
6. Бухгалтерська звітність підприємства (форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати», форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», форма №4 «Звіт про власний капітал», форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»).

7. Сайти підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики в мережі Інтернет

8. Інша довідкова література та інформація, отримана на підприємстві чи в мережі Інтернет.

Копії наданих підприємством-базою переддипломної (виробничої) практики форм бухгалтерської звітності за 3 роки, організаційної структури та ін. інформації, яка підтверджує відомості, наведені у звіті з переддипломної (виробничої) практики, додаються до звіту.

7. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ

Контроль за практикою здобувачів вищої освіти націлений на забезпечення своєчасності та належної якості виконання програми переддипломної (виробничої) практики.

Контроль за проходженням переддипломної (виробничої) практики з боку кафедри економіки та міжнародних економічних відносин здійснюється керівником переддипломної (виробничої) практики від кафедри та гарантом освітньої програми. Він має на меті виявлення та ліквідацію недоліків та надання допомоги здобувачам вищої освіти при виконанні програми переддипломної (виробничої) практики.

Керівник переддипломної (виробничої) практики від кафедри економіки та міжнародних економічних відносин здійснює перевірку проходження переддипломної (виробничої) практики здобувачів вищої освіти. У випадку неодноразових зауважень або грубих порушень окремі здобувачі вищої освіти можуть бути відсторонені від проходження переддипломної (виробничої) практики з наступним повідомленням про це адміністрації навчально-наукового інституту для прийняття відповідних заходів.

При наявності порушень здобувача вищої освіти режиму праці на підприємстві, невиконання завдань переддипломної (виробничої) практики, керівник переддипломної (виробничої) практики від кафедри передає інформацію про це в дирекцію навчально-наукового інституту і на кафедру для прийняття адміністративних заходів.

Основними формами контролю переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності є: попередній контроль, поточний контроль, заключний контроль.

Попередній контроль здійснюється під час підготовки здобувачі вищої освіти до проходження переддипломної (виробничої) практики (на виробничій нараді). При цьому пояснюються цілі переддипломної (виробничої) практики, порядок її проходження, а також здобувачам вищої освіти видаються направлення на бази переддипломної (виробничої) практики, індивідуальні завдання та програми переддипломної (виробничої) практики і оголошуються їх обов'язки під час проходження переддипломної (виробничої) практики.

Поточний контроль з боку керівника переддипломної (виробничої) практики від кафедри, гаранта освітньої програми, дирекції та ректорату

здійснюється під час бесід зі здобувачами вищої освіти у дні, встановлені кафедрою для консультування.

Заключний контроль проводиться під час перевірки, оцінювання та захисту звіту (у розширеній та анотованій формах) з переддипломної (виробничої) практики

Після закінчення терміну переддипломної (виробничої) практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності.

Форма звітності здобувачі вищої освіти за практику – це подання звіту. Звіт готується відповідно до програми та методичних рекомендацій у розширеній та анотованій формах.

Розширений звіт в електронному вигляді засобами платформи Moodle подається на рецензування викладачу-керівнику переддипломної (виробничої) практики від кафедри економіки та міжнародних економічних відносин. Після доопрацювання та остаточного погодження з ним звіт у анотованій формі друкується та подається на захист не пізніше ніж за два дні до закінчення переддипломної (виробничої) практики .

Анотований звіт з переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності повинен бути підписаний керівником від бази переддипломної (виробничої) практики та містити: титульний аркуш, викладення актуальності проходження переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності в умовах базового підприємства, її мети та завдань, узагальнення результатів дослідження кожного рекомендованого у робочій програмі переддипломної (виробничої) практики напряму діяльності базового підприємства та результати виконання індивідуального завдання. Обсяг анотованого звіту не має перевищувати 10 сторінок з урахуванням титульного аркушу та він не може містити додатків. Відсутність анотованого звіту у друкованій формі унеможливує отримання здобувачем вищої освіти залікової оцінки із переддипломної (виробничої) практики

Керівник переддипломної (виробничої) практики від кафедри економіки та міжнародних економічних відносин підписує анотований звіт з оцінкою на основі оцінювання розширеного звіту із врахуванням відповідей на запитання під час його погодження, за наявності – з урахуванням характеристики керівника переддипломної (виробничої) практики від підприємства.

Результат переддипломної (виробничої) практики вноситься викладачем-керівником переддипломної (виробничої) практики в відомість і індивідуальний план здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності без поважних причин, відраховується з Університету.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ

Завершаючим етапом переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності є захист складеного звіту, який проводиться у формі співбесіди. За наслідками захисту виставляється диференційована оцінка (табл. 2, 3).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання переддипломної (виробничої) практики зі спеціальності

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

До захисту звіту допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму переддипломної (виробничої) практики, своєчасно подали звіт за установленим зразком і отримали позитивну характеристику від підприємства-базу переддипломної (виробничої) практики.

Залік за практику виставляється на підставі:

оцінки результатів роботи, яка подана керівником переддипломної (виробничої) практики від підприємства, на якому здобувач вищої освіти проходив практику;

оцінки за оформлення звіту;

презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження переддипломної (виробничої) практики під час захисту звіту;

відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.

Таблиця 3 – Критерії оцінювання проходження переддипломної (виробничої) практики

Оцінка			Критерії оцінювання проходження переддипломної (виробничої) практики
Національна шкала	Шкала ECTS	100-бальна шкала	
5, «відмінно»	A	90-100	Одержує здобувач вищої освіти, який змістовно розкрив усі програмні питання, виконав всі вимоги щодо оформлення звіту, при захисті продемонстрував одержані знання і навички
4, «добре»	B	80-89	Одержує здобувач вищої освіти, який змістовно розкрив програмні питання, виконав всі вимоги щодо оформлення звіту, але при захисті помилявся у відповіді на поставлені запитання
	C	75-79	
3, «задовільно»	D	70-74	Одержує здобувач вищої освіти, який в своєму звіті при розкритті програмних питань припустився незначних помилок, в оформленні звіту є недоліки, при захисті роботи на поставлені запитання не було дано конкретних відповідей
	E	60-69	

1	2	3	4
2, «незадовільно»	FX	35-59	Одержує здобувач вищої освіти, який не розкрив програмні питання, не дотримався вимог щодо оформлення звіту та при відповіді на запитання припускався значних помилок

Результат заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний план здобувача вищої освіти.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

І. Основна література

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової]. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 384 с., URL: http://culonline.com.ua/Books/analiz_gosp_dijaln_Kosova.pdf
2. Андрейченко А.В. Аналіз ринкової кон'юнктури: навчальний посібник/ А.В. Андрейченко, С.А. Горбаченко, Р.В. Грінченко, В.А. Карпов, В.Р. Кучеренко. Одеса: ОНЕУ, 2014. 345 с.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчальний посібник для здобувачі вищої освіти ВУЗів / О.Я. Базилінська. К.: ЦУЛ, 2009. 328 с.
4. Балабанова Л.В. Логістика: підруч. для здобувачі вищої освіти ВНЗ / Л.В. Балабанова, А.М. Германчук. - Львів: Вид-во ПП «Магнолія 2006», 2013. 368 с.
5. Балабанова Л.В. Маркетинг : підруч. / Л.В. Балабанова. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2011. 543 с.
6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. К.: Кондор -Видавництво, 2016. 378 с.
7. Бочарова Ю.Г., Данкеєва О.М. Діагностика ЗЕД суб'єктів міжнародної торгівлі [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Ю.Г. Бочарова, О.М. Данкеєва ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та міжнародних економічних відносин – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 114 с.
8. Гетьман О.О. Економіка підприємства. Навч. посіб. / О.О.Гетьман, В.М.Шаповал. К.: Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
9. Ковальчук Т.Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Т.Г. Ковальчук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 216 с.
10. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. / під заг. наук.керівництвом заслуж. діяча науки і техніки України, д-ра екон. наук, проф.Шкарлета С.М. Чернігів : ЧНТУ, 2017. 205 с.
11. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник / Л. В. Оболенцева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 249 с.
12. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. / С.М. Клименко, Т.В. Омелянченко. - 2-е вид. без змін. К. : КНЕУ, 2009. 520 с.
13. Мельник М., Лещух І. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності: монографія. Львів : Ін-т регіон. дослідж. ім. М.І. Долішнього, 2015. 328 с
14. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. / М.І. Мурашко К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. 435 с.
15. Назарчук Т. Менеджмент організацій. Навчальний посібник / Т. Назарчук, О. Косіюк. К.: Центр навчальної літератури. 2015. 568с.
16. Осовська Г.В. Менеджмент організацій [Текст] : Навч. посіб. /

Г.В. Осовська, Л.Ц. Масловська, О.А. Осовський. К.: Кондор, 2015. 676 с.

17.Павлюк І. М. Рекомендації з організації і ведення бухгалтерського обліку бартерних, експортно-імпортних і валютних операцій на підприємствах і в організаціях України. Коломия, 2016. 160 с.

18.Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / Ю. І. Палеха. К. : Ліра-К, 2010. 338 с.

19.Податковий контроль : навч. посіб. / В.В. Андрійович та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 228 с.

20.Пріб К.А. Діагностика в системі управління [Текст] : навч. посіб. / Пріб К.А., Патица Н.І. / Центр учбової літератури. 2017. 432с.

21.Тюріна Н.М. Логістика / Н.М.Тюріна. К.: Центр навчальної літератури. 2017. 392с.

22.Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник / Під заг. ред. А. І. Кредісова. К.: ВІРА-Р. 2017. 448 с

23.Хмурова В.В. Менеджмент підприємницької діяльності [Текст] : Навчальний посібник / В.В.Хмурова. – К.: Центр навчальної літератури. 2013. 286 с.

24.Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон, Тернопіль:, ТНЕУ, 2016. 304 с.

25.Швиданенко Г.О. Економіка підприємства. Підручник / Швиданенко Г. О., Васильков В. Г., Гончарова Н. П. [та ін.]; за заг. ред. Г. О. Швиданенко. К.: КНЕУ, 2009. 598 [2] с.

II. Додаткова література

1. Бочаров В. В. Финансовый анализ. Краткий курс. 2-е изд. / В.В. Бочаров. – СПб.: Питер, 2009. - 240 с.

2. Виноградський М. Д. Управління персоналом : навч. посібник / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. - 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 502 с.

3. Гринів Б.В. Економічний аналіз торговельної діяльності : навч. посібник / Б. В. Гринів. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 392 с.

4. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб./ І.В.Ковальчук. К.: Знання, 2008. С.311–362.

5. Маркіна І.А. Менеджмент організації. Навчальний посібник. / І.А.Маркіна. К.: Центр навчальної літератури. 2013. 248с.

6. Рудьєв В. А. Менеджмент : навч. посібник / В. А. Рудьєв, С. О. Гуткевич ; рец.: М. М. Єрмошенко, Л. А. Мармуль, Т. Л. Мостенська. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 312 с.

7. Скібіцький О. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент : навч. посібник / О. М. Скібіцький. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 408 с.

III. Нормативно-правові акти

1. Закон України «зовнішньоекономічну діяльність». URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.
2. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
 3. Закон України «Про підприємництво». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.
 4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
 5. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
 6. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.
 7. Закон України «Про захист економічної конкуренції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
 8. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств. <https://ips.ligazakon.net/document/FIN21830>.
 9. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
 10. Закон України «Про валюту і валютні операції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.
 - 11.

IV. Інформаційні ресурси

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/>
2. Аналітична система для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
5. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
6. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
7. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_ks.htm.
8. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
9. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.
10. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
11. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
12. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
13. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.macmap.org/>.

14. ООН. URL:
<https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems->
[HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).
15. Офіційний вебпортал парламенту України. URL:
<https://www.rada.gov.ua/>.
16. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>.
17. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України.
URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
18. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
19. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
20. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
21. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Перелік рекомендованих тем з індивідуального завдання

1. Розвиток науково-технічних зв'язків України та ЄС
2. Удосконалення стратегії інноваційного розвитку України в умовах інтеграції до Європейського дослідницького простору
3. Удосконалення стратегії розвитку науково-технічного співробітництва України та країни (за вибором)
4. Детермінанти інноваційного розвитку країни (за вибором) в умовах глобалізації
5. Особливості формування інноваційних систем країн, що розвиваються
6. Особливості формування інноваційних систем країн з перехідною економікою
7. Розвиток міжнародного науково-технічного обміну в умовах глобалізації
8. Формування міжнародних інформаційних мереж у сфері науково-технічного співробітництва
9. Міжнародний трансферт технологій та участь у ньому України
10. Формування глобальної системи захисту прав на інтелектуальну власність
11. Стратегічний менеджмент компанії (за вибором)
12. Особливості міжнародного менеджменту компаній (за вибором)
13. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності компаній (за вибором) країни / ринку (за вибором)
14. Формування моделі виходу підприємства на світовий ринок (за вибором)
15. Міжнародна діяльність підприємства галузі (за вибором)
16. Управління міжнародною діяльністю підприємства (за вибором)
17. Правове регулювання міжнародних торговельних відносин
18. Правове регулювання міжнародних інвестиційних відносин
19. Міжнародні економічні відносини України з інтеграційним угрупованням / країною (за вибором)
20. Світовий ринок злиттів і поглинань
21. Іноземне інвестування в Україні
22. Валютна політика країни (за вибором) в сучасних умовах
23. Валютні ризики та методи управління ними
24. Валютні операції компаній певної (за вибором) галузі, країни
25. Міжнародна валютна політика
26. Валютний курс та інструменти його регулювання
27. Спекулятивні операції на світовому валютному ринку
28. Особливості здійснення валютних операцій в країні (за вибором)
29. Операції міжнародних банківських установ в країні, регіоні (за вибором)
30. Діяльність українських банків на міжнародному ринку
31. Діяльність міжнародних страхових компаній в країні, регіоні (за вибором)
32. Світовий ринок послуг (за вибором)
33. Особливості сучасного розвитку світової фінансової системи

34. Міжнародна торгівля в умовах глобальних трансформацій
35. Програми допомоги розвитку
36. Торговельна політика розвинених країн (за вибором)
37. Торговельна політика країн, що розвиваються (за вибором)
38. Політика протекціонізму в умовах функціонування СОТ
39. Політика стимулювання експорту країни (за вибором)
40. Тарифні методи регулювання у системі міжнародної торгівлі
41. Нетарифні методи регулювання у системі міжнародної торгівлі
42. Митна політика країни (за вибором)
43. Кількісні обмеження у регулювання зовнішньої торгівлі країни (за вибором)
44. Фінансові методи регулювання зовнішньої торгівлі країни (за вибором)
45. Адміністративні методи регулювання зовнішньої торгівлі країни (за вибором)
46. Дискримінаційна торгівля у системі міжнародних економічних відносин
47. Преференційна торгівля у системі міжнародних економічних відносин
48. Прикордонна торгівля у системі міжнародних економічних відносин
49. Оренда у системі міжнародних економічних відносин
50. Коопераційні зв'язки у системі міжнародних економічних відносин
51. Особливості міжнародної торгівлі сировинними товарами / продукцією промислового виробництва (за вибором галузі) / продукцією промислового виробництва у розібраному вигляді (за вибором галузі) / комплектним обладнанням (за вибором галузі) / продукцією інтелектуальної праці (за вибором продукту/продуктів), послугами (за вибором продукту/продуктів)
52. Функціонування міжнародних товарних бірж
53. Функціонування міжнародних товарних аукціонів
54. Тендери як метод міжнародної торгівлі
55. Виставкова діяльність у міжнародній торгівлі
56. Ярмарки в у системі міжнародної торгівлі
57. Посередництво у міжнародній торгівлі
58. Україна у системі міжнародних торговельних відносин
59. Країна у системі міжнародних торговельних відносин (за вибором)
60. Інтеграційне об'єднання у системі міжнародних торговельних відносин (за вибором)
61. Зовнішньоторговельні зобов'язання України у рамках СОТ
62. Зовнішня торгівля України з країною/групою країн (за вибором)
63. Зовнішньоекономічна політика країни (за вибором)
64. Зовнішньоторговельна політика країни (за вибором)
65. Країна (за вибором) на світовому ринку (за вибором)
66. Економічні реформи в країнах світу (за вибором)
67. Експортна діяльність України
68. Імпортна діяльність України
69. Регулювання зовнішньої торгівлі України
70. Платіжний баланс України
71. Участь України у міжнародній торгівлі послугами

72. Україна на світовому ринку товарів/послуг (за вибором)
73. Транзитний потенціал України
74. Україна в системі міжнародних транспортних комунікацій
75. Регулювання іноземного інвестування в Україні
76. Пряме іноземне інвестування в Україні
77. Портфельне іноземне інвестування в Україні
78. Участь України в процесах міжнародної міграції капіталів
79. Україна у системі міжнародних зовнішньоторгових відносин
80. Співробітництво України з міжнародними організаціями
81. Кредитування України міжнародними валютно-фінансовими організаціями
82. Україна у системі міжнародних валютних відносин
83. Фінансова безпека України
84. Валютне регулювання в Україні
85. Україна в системі міжнародних кредитних відносин
86. Регулювання міграційних процесів в Україні
87. Економічна безпека в контексті сучасної геополітики України
88. Сировинна безпека України
89. Зовнішньоекономічна безпека України
90. Регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва в Україні
91. Науково-технічні зв'язки України з країнами світу (за вибором)
92. Участь України в процесах міжнародного трансферу технологій
93. Зовнішньоторговельні зв'язки України з країнами світу (за вибором)
94. Інвестиційна привабливість економіки України
95. Участь України у міжнародному виробничому кооперуванні
96. Участь України в процесах регіональної інтеграції (за вибором регіону)
97. Кон'юнктура товарного ринку країни (за вибором)
98. Циклічність світового ринку продукції (за вибором галузі)
99. Циклічність світових економічних процесів
100. Циклічність економічного розвитку країни (за вибором)
101. Конкурентоспроможність товарів та послуг на світовому ринку (за вибором)
102. Фактори забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства
103. Аналіз міжнародної конкурентоспроможності підприємства
104. Мікростратегії міжнародної конкурентоспроможності
105. Система управління конкурентоспроможністю підприємств на світовому ринку
106. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві (за вибором)
107. Особливості міжнародної конкурентоспроможності регіонів (за вибором)
108. Сучасні моделі конкурентоспроможності національних економік (за вибором)
109. Регулювання конкурентоспроможності на національному (за вибором) та міжнародному рівнях
110. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації
111. Глобалізація і стратегії розвитку національних економік

112. Стратегії розвитку перехідних економік
113. Варіативність мікроекономічних політик в умовах глобалізації
114. Стратегії розвитку розвинутих країн світу
115. Вплив цивілізаційних детермінантів на стратегії розвитку
116. Міжнародна координація економічної політики
117. Діагностика експортної / імпортної / зовнішньоторговельної / інвестиційної / зовнішньоекономічної діяльності (за вибором суб'єкта)
118. Діагностика ефективності контрактних відносин підприємства у зовнішньоекономічній діяльності
119. Ефективність управління експортними контрактами
120. Інформаційні технології в системі управління зовнішньоекономічними контрактами
121. Удосконалення механізмів взаємодії з контрагентами у контексті виконання зовнішньоекономічних контрактів
122. Удосконалення системи контролю за виконанням зовнішньоекономічних контрактів
123. Формування системи управління контрактними відносинами підприємства у зовнішньоекономічній діяльності
124. Діяльність торгово-промислових палат в системі зовнішньоекономічних зв'язків України
125. Інформаційне забезпечення ЗЕД в умовах посилення міжнародної конкуренції
126. Оптимізація зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства
127. Організація діяльності спільних підприємств на зовнішньому ринку
128. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства та шляхи її удосконалення
129. Підвищення ефективності експорту-імпорту продукції (за вибором) підприємствами України
130. Стратегічні рішення в експортній діяльності
131. Стратегія виходу підприємства на зовнішній ринок
132. Стратегія розвитку експортного потенціалу підприємств галузі (за вибором)
133. Стратегія розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства
134. Удосконалення експортної діяльності підприємств галузі (за вибором) України
135. Удосконалення міжнародних розрахунків підприємств у зовнішній торгівлі
136. Управління експортною діяльністю підприємства
137. Управління зовнішньоторговельними операціями підприємства
138. Валютно-фінансова політика ЄС та її вплив на світову економіку
139. Диверсифікація промислового виробництва України в умовах євроінтеграції
140. Інвестиційна політика ЄС
141. Залучення прямих зарубіжних інвестицій країн ЄС в Україну
142. Інтенсифікація процесу інтеграції економіки України до ЄС
143. Міжнародні інвестиційні позиції країни (за вибором)

144. Міжнародні торговельні відносини України та країн ЄС (за вибором)
145. Науково-технологічна політика ЄС
146. Оцінка ефективності торгівлі ЄС та України
147. Промислова політика ЄС
148. Регіональна політика ЄС
149. Розвиток ринків цінних паперів країн ЄС
150. Розвиток торговельно-промислових палат ЄС
151. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу в країнах ЄС
152. Стратегія інноваційного розвитку ЄС
153. Науково-технічна політика країн СНД
154. Промислово-інвестиційне співробітництво країн СНД (за вибором країн та галузей)
155. Іноземні банки в економіках країн СНД (за вибором)
156. Економічний розвиток країни (за вибором) в умовах членства в СНД
157. Країни СНД в системі СОТ (за вибором)
158. Соціально-економічні особливості функціонування малого та середнього бізнесу в країнах СНД (за вибором)
159. Вплив інформаційної економіки на зайнятість в країнах ОЕСР
160. Організаційні форми і моделі венчурного інвестування в країнах ОЕСР
161. Трансформація регулюючих функцій ОЕСР в сучасних умовах розвитку світового господарства
162. Світова фінансова архітектура
163. Діяльність МВФ в країнах з перехідною економікою
164. Міжнародні фінансові центри у глобальній валютній системі МВФ
165. Трансформація регулюючих функцій МВФ в сучасних умовах розвитку світового господарства
166. Розширення Європейського валютного союзу
167. Економічний розвиток країни (за вибором) в умовах членства в АСЕАН
168. Трансформація регулюючих функцій АСЕАН в сучасних умовах розвитку світового господарства
169. Іноземний капітал у банківських системах країн АСЕАН
170. Внутрішні та зовнішні чинники економічного розвитку країн АСЕАН
171. Трансформація регулюючих функцій ЄАВТ
172. Розвиток торгово-економічних відносин країн ЄАВТ
173. Економічний розвиток країни (за вибором) в умовах членства в ЄАВТ
174. Економічні зв'язки між країнами – членами ЄАВТ як чинник регіональної єдності та розвитку
175. Вплив політики економічної лібералізації на макроекономічну результативність країн ЛАД
176. Внутрішні та зовнішні чинники економічного розвитку країн ЛАД
177. Економічні зв'язки між країнами-членами ЛАД
178. Боргове фінансування в інвестиційній діяльності інститутів групи Світового банку
179. Інвестиційне співробітництво країн (за вибором) у рамках членства в МБРР

180. Інвестиційне співробітництво країн (за вибором) у рамках членства в ЄБРР
181. Економічний розвиток країни (за вибором) в умовах членства в НАФТА
182. Економічні й соціальні наслідки участі Мексики в НАФТА
183. Трансформація регулюючих функцій МБРР в сучасних умовах розвитку світового господарства
184. Становлення субрегіональних фінансово-кредитних інститутів на прикладі Чорноморського банку торгівлі й розвитку
185. Торговельно-економічні зв'язки між країнами-членами ОЧЕС
186. Економічне співробітництво країни (за вибором) із країнами АТЕС
187. Тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків країни (за вибором) в АТЕС
188. Економічна інтеграція країн МЕРКОСУР в системі світогосподарських відносин
189. Роль ТНК у економічному розвитку країн АТЕС / АСЕАН / СНД
190. Роль ЮНКТАД у процесі інтеграції країн, що розвиваються, у світову економіку
191. Особливості формування і розвитку бюджетної політики ЄС
192. Податкова політика країн ЄС / певної (за вибором) країни ЄС
193. Міжнародний рух капіталу в ЄС
194. Інструменти тарифного регулювання торговельних відносин в ЄС
195. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі ЄС
196. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі ЄС
197. Протидія демпінгу в країнах ЄС
198. Загальна система преференцій ЄС у зовнішній торгівлі
199. Регулювання зовнішньої торгівлі ЄС з найменш розвинутими країнами
200. Торговельна політика ЄС щодо країн СНД
201. Торговельна політика ЄС щодо країн Центральної та Східної Європи
202. Торговельна політика ЄС щодо України
203. Спільна торговельна політика ЄС щодо торгівлі продукцією та послугами (за вибором)
204. Формування спільного кредитного ринку ЄС
205. Антиінфляційна політика країн ЄС
206. Політика ресурсозбереження країн ЄС (на прикладі країни за вибором)
207. Механізм детенізації економіки ЄС
208. Фінансові інструменти забезпечення економічної безпеки країн ЄС
209. Сировинна безпека країн ЄС
210. Фінансова безпека країн ЄС
211. Зовнішньоекономічна безпека країн ЄС
212. Інвестиційна привабливість країн ЄС
213. Управління зовнішнім боргом в країнах ЄС
214. Механізм регулювання державного зовнішнього боргу в країнах ЄС
215. Розвиток європейського внутрішнього ринку товару/послуг (за вибором)
216. Ринок праці країн ЄС
217. Стратегії розвитку торговельних мереж країн ЄС
218. Конкурентна політика ЄС

219. Антимонопольна політика ЄС
220. Особливості надання державної допомоги в ЄС
221. Вплив процесів концентрації на конкурентоспроможність країн ЄС
222. Україна на європейському ринку товарів/послуг (за вибором)
223. Зовнішньоторговельні зв'язки України з країнами Європи (за вибором)
224. Науково-технічні зв'язки України з країнами Європи (за вибором)
225. Валютно-фінансові відносини України з країнами ЄС
226. Особливості регіональної політики в країнах/країні (за вибором)
227. Особливості процесів конвергенції в країнах Центрально-Східної Європи
228. Особливості формування єврорегіонів в Україні
229. Регулювання регіонального розвитку в країнах ЄС
230. Вплив регіональної політики ЄС на соціально-економічну ефективність євроінтеграції
231. Європейський досвід інституційного забезпечення регіонального розвитку та його адаптація в Україні
232. Особливості трансграничного співробітництва у єврорегіонах країни
233. Стратегія удосконалення інноваційної політики ЄС
234. Тенденції міжнародного інвестування у країнах ЄС
235. Міжнародні науково-технічні програми ЄС
236. Розвиток інноваційної системи ЄС в умовах глобалізації
237. Оцінка конвергенції науково-технічного розвитку країн ЄС
238. Формування інформаційних мереж як інструмент інноваційної політики ЄС
239. Удосконалення механізмів фінансування наукових досліджень і технологічного розвитку у ЄС
240. Експортна стратегія підприємств галузі (за вибором)
241. Маркетинг послуг міжнародного експедитування
242. Міжнародна привабливість національних ринків
243. Міжнародний маркетинг в управлінні ТПП
244. Міжнародний стратегічний маркетинг в системі управління ЗЕД підприємства
245. Міжнародні маркетингові дослідження в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
246. Міжнародні стратегії підприємств України в умовах цінових флуктуацій на світових ринках
247. Розробка стратегії глобального маркетингу підприємства (за вибором)
248. Стратегії міжнародного маркетингу підприємства та їх удосконалення
249. Сучасна парадигма міжнародного маркетингу
250. Торгові марки у стратегії ЗЕД підприємств
251. Формування міжнародної бренд-стратегії підприємства
252. Формування міжнародної маркетингової стратегії підприємства
253. Формування міжнародної товарної стратегії підприємства
254. Бізнес-модель розвитку транснаціональних компаній
255. Вплив ТНК на конкурентне середовище національної економіки

256. Вплив ТНК на структурні зрушення в країнах з трансформаційною економікою
257. Діяльність міжнародних комерційних банків в умовах глобалізації
258. Дослідження інституційних трансформацій ТНК в умовах глобалізації
259. Дослідження міжнародної інвестиційної діяльності транснаціональних банків
260. Діяльність іноземних комерційних банків в Україні
261. Ефективні моделі проникнення ТНК на ринки України (на прикладі)
262. Інвестиційна діяльність ТНК
263. Менеджмент міжнародного туризму (на прикладі підприємства)
264. Механізм злиття і поглинання ТНК в умовах світових фінансових криз
265. Оптимізація форм трансферу технологій міжнародними корпораціями
266. Особливості розвитку міжнародних комерційних банків в умовах глобалізації
267. Розвиток корпоративної культури в умовах інтернаціонального бізнесу
268. Розвиток міжнародних корпорацій сфери інформаційних послуг
269. Розвиток міжнародних страхових компаній
270. Розвиток міжнародного лізингу в Україні
271. Розвиток міжнародної рекламної діяльності
272. Соціальна відповідальність ТНК
273. Стратегії зарубіжних банків в країнах з трансформаційною економікою
274. Стратегії міжнародної корпоративної консолідації
275. Стратегії ТНК в умовах глобалізації
276. Стратегії формування конкурентних переваг ТНК в умовах глобалізації
277. Міжнародні корпоративні стратегії злиття і поглинання (на прикладі галузі економіки за вибором)
278. Транснаціональні банки в системі сучасних світогосподарських зв'язків
279. Трансформація міжнародної підприємницької діяльності в умовах волатильності глобальних ринків
280. Управління міжнародними інвестиційними ризиками
281. Управління стратегією дилерської мережі ТНК
282. Фінансові інновації в міжнародній діяльності банків в умовах глобалізації
283. Фінансові стратегії ТНК в умовах глобалізації
284. Формування глобального менеджменту.

Гарантійний лист

Адміністрація _____
(назва підприємства, установи, організації)

не заперечує проти проходження _____ переддипломної
(виробничої) практики у період
з _____ по _____ здобувача вищої освіти гр. _____
(шифр групи)

(ПІБ здобувача вищої освіти)

Необхідні матеріали для написання звіту з переддипломної (виробничої) практики будуть надані.

Гарантуємо проведення інструктажу з техніки безпеки і забезпечення здобувача вищої освіти безпечними умовами праці в період проходження переддипломної (виробничої) практики .

(посада)

(підпис)

(ПІБ)

М.П.

**Типова структура розширеного звіту з переддипломної (виробничої)
практики зі спеціальності**

	стор*.
ТИТУЛ	1
ЗМІСТ	1
ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	5
Загальна характеристика підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики * та його діяльності	
РОЗДІЛ 2	5
Характеристика організаційної структури підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики	
РОЗДІЛ 3	10
Аналіз фінансово-економічного стану підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики та факторів, що нього впливають	
РОЗДІЛ 4	
Аналіз та оцінка зовнішньоекономічної діяльності підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики та факторів, що на неї впливають	
РОЗДІЛ 5	10
Аналіз діючої нормативно-правової бази функціонування підприємства, зовнішнього середовища підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики	
РОЗДІЛ 6	5
Пропозиції та рекомендації щодо покращення фінансово-економічного стану підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики , підвищення ефективності його зовнішньоекономічної діяльності	
РОЗДІЛ 7	
Індивідуальне завдання	
ВИСНОВКИ	2
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

* рекомендований обсяг розділу звіту. Загальний обсяг звіту не більше 40 стор. основної частини

** у звіті з переддипломної (виробничої) практики "підприємство-база переддипломної (виробничої) практики " замінюється на повну назву підприємства-бази переддипломної (виробничої) практики

Навчальне видання

Бочарова Юлія Геннадіївна
Воробйова Юлія Миколаївна
Кошель Вікторія Олегівна

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**ПЕРЕДДИПЛОМНА (ВИРОБНИЧА) ПРАКТИКА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 292 «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ
ВІДНОСИНИ»**

Програма та методичні рекомендації

Ступінь: магістр

Формат 60x84/8. Ум. др. арк.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м.Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкту видавничої справи
ДК № 4929 від 07.07.2015 р.